

ročník II.

pátek 27. května 2022

Trosky od Rudné

Milý čtenáři!

Po tolika měsících to zase frčí.

Tolik akcí se děje, tolik koncertů a divadel, paráda!

Až se v tom trochu ztrácím, což jste možná postřehli v minulém vydání, kdy jsem inzeroval nějaké pozvánky dvakrát.

Takovou Muzejní noc jsem musel dokonce ignorovat, konala se v tolika místech, že by se v *Trosečnicku* na nic jiného nedostalo.

Ale nestěžuju si.

Vždyť je to paráda. Po tolika měsících to zase frčí... 😊

♦ STAROČESKÉ ŘEMESLNICKÉ TRHY

28. – 29. 5. 2022

Festival řemesel, hudby a divadla, to jsou *Staročeské řemeslnické trhy* v Turnově. Za dobu svého konání se staly jedinečnou reprezentativní akcí, setkáním těch nejlepších, které v oblasti řemeslné tvorby v Libereckém kraji a celé České republice máme. Každoročně tu mohou návštěvníci obdivovat práci 150 řemeslníků a nechybí tu *Mistři tradiční rukodělné výroby* nejen Libereckého kraje, držitelé národního titulu *Nositel tradice lidového řemesla*, nositelé regionálních značek i řemesla zapsaná na reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví UNESCO (modrotisk, perličky). Kouzlo této akce tvoří propojení řemesla a kulturního programu. Bohatou nabídku řemesel doplní také vynikající občerstvení. Pro děti jsou vedle kulturního programu připraveny také dřevěné houpačky, kolotoč, rozměrné hry, hlavolamy a další atrakce.

Sobota 28. 5. 2022Městský park

- 10.00–11.00 Big Band ZUŠ Turnov
 11.30–12.30 **Malina Brothers** – folk, bluegrass
 12.30–12.45 Předávání titulu Mistr tradiční rukodělné výroby LK
 13.00–14.00 **WALDOVY MATUŠKY**
 15.00–16.00 **FLERET & ZUZANA ŠULÁKOVÁ** – folkrock
 17.00–18.00 **JELEN** – roots music

Atrium muzea – Scéna loutkového a alternativního divadla

- 10.00–11.00 NOTDIS – Kde krade mor
 11.30–12.15 Divadlo Kozlík – Dlouhý, Široký a Bystrozraký
 13.00–13.30 Divadlo EMILLion – Drezúra pštrosů
 14.00–15.00 Divadlo Věž – Pohádkové hity z Televize Věž
 15.30–16.00 Divadlo EMILLion – Cirkus plný loutek
 17.00–18.00 Divadlo KRAPET – Příhody včelích medvídků

Neděle 29. 5. 2022Městský park

- 10.00–11.00 MACKIE MESSER KLEZMER BAND – klezmer music
 11.30–12.30 **VÁCLAV KOUBEK & BAND**
 13.00–14.00 POKÁČ – folk, pop
 15.00–16.00 **MŇÁGAA ŽĎORP** – alternativní rock
 17.00–18.00 **NEREZ & LUCIA** – folk

Atrium muzea – Scéna loutkového a alternativního divadla

- 10.00–10.45 Divadlo b – iOtesánek
 11.15–12.00 Buchty a loutky – Zlatá husa
 12.30–13.15 Malé divadélko Praha – O kohoutkovi a slepičce
 14.00–15.00 Buchty a loutky – Anča a Pepík
 15.30–16.00 Malé divadélko Praha – O Palečkovi
 17.00–18.00 Divadlo D5 – Krysáci a ztracený Ludvík

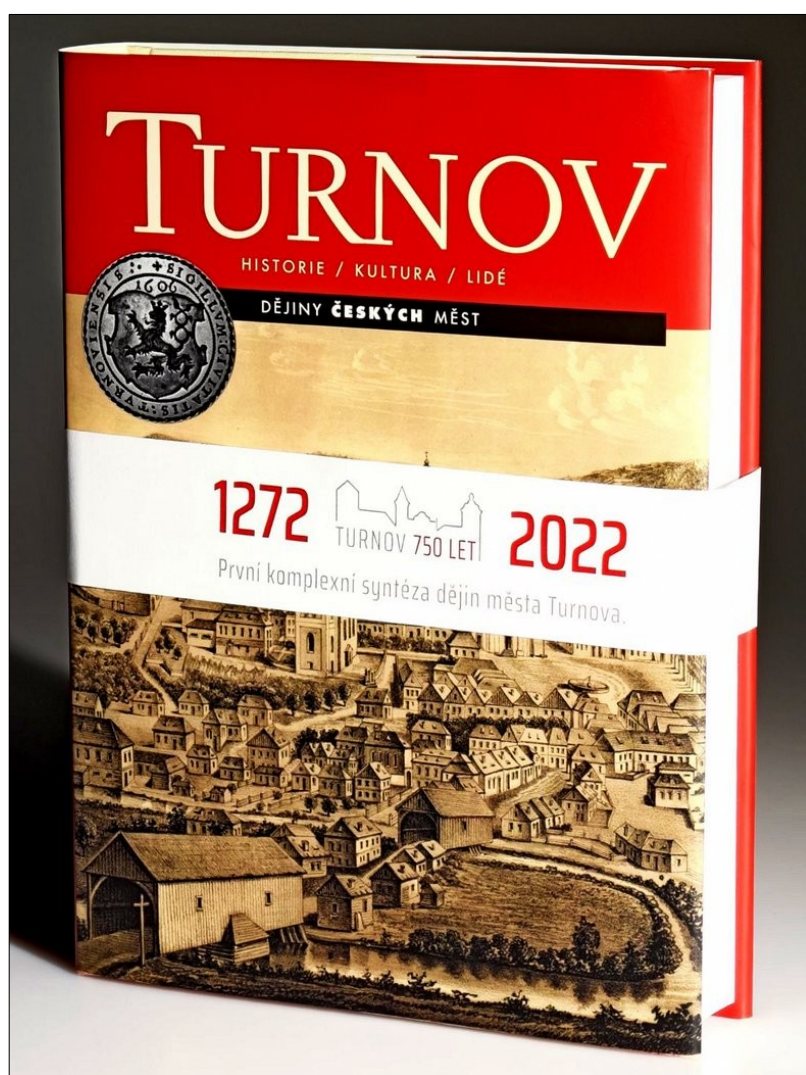
♦ **Slavnostní zahájení Týdne oslav 750 let Turnova s významnou „muzejní“ stopou.**

V sobotu 21. května byl v letním kině v 19.00 hodin slavnostně zahájen Týden oslav 750 let Turnova. Po úvodních proslovech starosty města Turnova Tomáše Hockeho, hejtmána Libereckého kraje Martina Půty a zástupců partnerských měst bylo přistoupeno k udílení výročních medailí pěti osobnostem, které se výjimečným způsobem podíleli na přípravách a realizaci oslav 750 let první písemné zmínky města Turnova. Ocenění byli knihovnice a radní Eva Kordová, pedagožka Jana Kepková, ředitel Městské knihovny A. Marka Jaroslav Kříž, výtvarník Jiří Lode a za Muzeum Českého ráje převzal ocenění jeho ředitel Jan Prostředník.

Program slavnostního večera pokračoval křtem knihy o Turnovu, knihy, která přináší vůbec první komplexní zpracování dějin města od pravěku až do současnosti. Kmotry knihy se stali čestný občan Turnova Lars Olaf Franzen ze švédské Alvesty, hejtmán Libereckého kraje Martin Půta a starosta města Turnova Tomáš Hocke.

Dvanáctičlenný kolektiv pod vedením Jaroslava Kříže připravoval tuto publikaci téměř dva roky a turnovské muzeum je zde autorsky významně zastoupeno: geologii zpracoval Jan Bubal, archeologii pravěku, středověku i novověku Jan Prostředník, dějiny středověku Jiří Zoul Sajbt, barokní umění a kulturu a kulturní život novověku Lenka Laurynová a Miroslav Cogan; největší objem však připadl Davidu Markovi, jehož text bude provázet čtenáře od raného novověku až do 20. století. Vedle odborníků z turnovského muzea se na přípravě publikace významně podíleli historik církevních dějin Martin Barus, historik a archivář Pavel Jakubec, historička Lenka Křížová, etnolog a historik Jaroslav Kříž, paleobotanik Jan Novák a historička Michaela Šolcová.

Knihy bude k dostání i v Muzeu Českého ráje. (MČR)

♦ V pondělí 23. května se v turnovské nemocnici konala malá slavnost u příležitosti předání nové skiaskopické stěny firmy Siemens. Přístroj byl pořízen bez dotací Krajskou nemocnici Liberec, jejíž součástí je i Nemocnice Turnov. Přišel na více než 6 milionů korun. (Turnovsko v akci)

♦ Týden oslav pokračoval slavnostním otevřením informačního centra. Rekonstrukci a rozšíření Informačního centra provázelo několik odkladů předání stavby, způsobené především zdražováním a nedostatkem stavebních materiálů. V současné době jsou veškeré práce dokončeny, slavnostní otevření ička na původní adrese na náměstí Českého ráje proběhlo v pondělí 23. května.

♦ Uzavření důležité dopravní tepny Turnova – Markovy ulice – působí nemalé obtíže motoristům a nově také pěším. Na druhou stranu, oprava ulice kromě dalšího přinese širší a tišší vozovku. Do finální podoby by se Markova ulice měla dostat s koncem července. V současné době se z bezpečnostních důvodů přechodně uzavřela také pro chodce, a to zhruba do poloviny června.

Starosta města Turnov Tomáš Hocke k tomu říká: „Často se na mě obrazejí občané Turnova a vyjadřují svou nespokojenost nad pracovním tempem stavební firmy *Ještědská stavební společnost* při rekonstrukci Markovy ulice. Trnem v oku jsou zvláště brzké odpolední odchody v kombinaci s odpoledními dopravními zácpami v celém městě. K celé situaci se sešel kontrolní den stavby již 25. dubna, kde jsem nespokojenost vedení města a obyvatel tlumočil. Byla mi přislíbena náprava.

Stavba v této chvíli běží dle schváleného harmonogramu a se zprovozněním komunikace se počítá na konci července. Následně by mělo dojít ke kratší uzávěře ulice Antonína Dvořáka, aby mohl být realizován odlehčovací objekt kanalizace. Akce probíhá pod taktovkou VHS Turnov. Při diskusi o harmonogramu jsem za vedení města požadoval co nejkratší termín z důvodu dopravního zatížení města. Vedení VHS Turnov naopak chtělo termín, co nejdelší s ohledem na množství inženýrských sítí, souběžných staveb a dalších komplikací spojených se stavbou v centru města. Termín červenec – srpen byl pak kompromisem

mezi oběma extrémě. Situace na stavbě je vzhledem k množství inženýrských sítí složitá. V celé ulici se pokládá nová stoka splaškové kanalizace o průměru půl metru, včetně nových přípojek.

Vedle toho běží funkční stará funkční splašková kanalizace. Často se stává, že stávající inženýrské sítě - vodovodní a plynové přípojky jsou v kolizi s trasou nové kanalizace a je potřeba je postupně přepojovat. Dále se v ulici provádí přeložka středotlakého plynovody, přeložka kabelů ČEZ Distribuce, přeložka kabelů CETIN, přeložky kabelů PAMICA a nové veřejné osvětlení. Každá z těchto staveb má své správce a je samostatnou stavbou v rámci rekonstrukce Markovy ulice. Současné zobrazovací metody nám nedokáží přesně určit pozici stávajících sítí, především s ohledem na jejich hloubku uložení. Navíc při stavbě byla nalezena další nezakreslená vedení, dvakrát větší šachta CETIN a také základy starých domů v lokalitě U Raka.

To vše, společně s odstraňovanou dlažbou, obrubníky a výkopy všemi směry, jsou důvody k zamezení oficiálního průchodu touto ulicí na zhruba jeden měsíc. Prostě výkopů v ulici už je nebo bude tolik, že na základě závazných norem nejsme schopni zajistit bezpečný průchod. Samozřejmě průchod na vlastní nebezpečí je možný, ale musím před ním varovat.“ (Marcela Jandová)

♦ Bělohlávkův betlém zkrásněl díky restaurátorům. Představí se v létě v muzeu v Turnově

Práce na restaurování betléma Michala Bělohlávka ze sbírky Muzea Českého ráje v Turnově dokončili restaurátoři z firmy Ateliéry Bárta. Betlém představuje dílčí část ze souboru sbírek, které muzeum obnovuje v rámci projektu spolufinancovaného z Integrovaného regionálního operačního programu.

„Naše muzea využívají každou dotační příležitost, která je určena pro tento typ

institucí. A právě dotace na restaurování pomáhají dát do pořádku cenné sbírkové fondy. Sbírkotvorná činnost patří k těm nezákladnějším, které muzea musí vykonávat. Zároveň se v případě restaurování sbírkových předmětů jedná, i s ohledem na jejich množství, o jednu z velmi nákladných položek. Proto takové dotační možnosti velmi vítáme. A samozřejmě z návštěvnického hlediska bývá zajímavé srovnání předmětu před restaurátorským zásahem a po něm,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmána Libereckého kraje.

V rámci tohoto projektu se dočkalo restaurování několik souborů a unikátních děl ze čtyř sbírkových fondů muzea. Posledním restaurovaným dílem z podsbírkky etnologie je betlém turnovského malíře Michala Bělohlávka – kaširovaný papírový a dřevěný malovaný betlém složený ze 130 kompozic a figur.

Dílo vytvořil Michal Bělohlávek v poslední třetině 19. století. Svou rozměrností a kvalitou malby patří mezi velice vzácné soubory betlémů. Hodnotná temperová malba figur je vystavena u větších postav přímo na dřevě, u menších je malba vytvořena na papírové, popř. lepenkové podložce. K souboru patří kromě postav i dřevěné a lepenkové skulptury s architekturou krajiny a renesančních měst. Figury, zvířata a vegetace jsou podlepeny.

Betlém byl kvůli nevhodnému uložení v 50. a 60. letech minulého století velmi poničen – zaprášený, poškozený vlhkostí, mechanicky nefunkční, barvy se odlupovaly, papír byl kyselý. Po fotodokumentaci a restaurátorském průzkumu pracovníci Ateliérů Bárta všechny části betlému nejprve očistili, načež vyspravili uvolněnou malbu a odkyselili papírovou podložku. Dřevěné součásti truhlářsky vyspravili a drobné chybějící části malby a podložky doplnili. Zrestaurované dílo se v létě představí návštěvníkům ve stálé expozici národopisného oddělení Muzea Českého ráje v Turnově. (Jan Mikulička)

♦ **Kulturní tipy**

Sobota 28. května, 19:30, městské divadlo

Jaroslav to spískal

♦ **MALÁ SKÁLA – Historii Malé Skály, kouzelného místa Pojizeří, odhaluje znovuotevřená expozice Galerie Josefa Jíry**

V půli května byla u příležitosti vernisáže výstavy Zdeňka Lhotského a Lucie Švitorkové znovuotevřena historická expozice Malé Skály v Galerii Josefa Jíry v Boučkově statku.

Její vznik inicioval v roce 1988 Josef Jíra, který s pomocí místních spoluobčanů sesbíral dobové fotografie a artefakty, které dodnes tvoří její jádro. Ke spolupráci byli vyzváni jeho vrstevníci Vladimír Komárek a Josef Němec, ale i zástupci tehdy mladší generace Jana Žemličková, Renata Jírová, Milan Šroubek, Štefan Milkov, Petr Roztočil, Richard Balous a další.

Zatímco Josef Jíra se zabíral především výtvarnou koncepcí a celkovým uspořádáním expozice, neocenitelná, mravenčí práce sběru historických dat, zbyla na jeho sestru Jarmilu Votavovou. S obnovou chátrající kolektivní paměti jí tehdy pomáhali především bývalá kronikářka Líba Volfová, Zdena Plátková, Věra Nejedlová a mnozí další. Výsledkem práce Jarmily Votavové byla i její první publikace o Boučkově statku, která je v galerii k dispozici dodnes.

Cílem historické expozice bylo zachování povědomí o tom, jak to na Malé Skále bylo, vzpomínka na místní výrazné osobnosti, spolkovou činnost i zanikající řemesla. Dobové souvislosti bohužel neumožnily, aby zde byl vzdán také hold českému zahraničnímu odboji za druhé světové války, a je třeba, aby se tímto faktem historická expozice do budoucna ještě vyrovnala.

Po otevření Maloskalské galerie v Boučkově statku v roce 1992 se historická

expoze stala její součástí a byla konečně zpřístupněna i široké veřejnosti. V roce 2020, 32 let po jejím vzniku, bylo započato s její rekonstrukcí díky finančním prostředkům, které poskytla dnes již neexistující *Maloskalská galerie - ARVA PATRIA*, Vojtěch Dyk, Jakub Prachař, Jan Maxián a obec Malá Skála. Cenné plakáty a fotografie byly citlivě zrestaurovány Lucií Slivkovou Waulinovou a opatřeny galerijními skly, oživení, desinstalaci a reinstalaci dobových artefaktů si vzal na starost Jan Votava, nové fotografické instalace s podrobnými didaktickými vysvětlivkami jsou dílem mnoholeté práce Kláry Kadavé, která byla jmenována ředitelkou Historické expozice Malé Skály. Ta je teď otevřena denně mimo pondělí od 11:00 – 17:00 hodin.
(Obec Malá Skála)

SVIJANY – Mosty ve Svijanech se dočkaly rekonstrukce, přípravné práce začaly v pondělí 23. května.

Dva mosty překlenující silniční tah z Liberce do Prahy a železniční trať v obci Svijany se dočkají rekonstrukce. Provede ji firma *Metrostav Infrastructure*. Celková hodnota stavebních prací činí 95, 7 milionu včetně daně. Přípravné práce začaly v pondělí 23. května v 7 hodin. Vyžádají si úplnou uzavírku mostu 279-004 na silnici II/279.

Ve Svijanech se kompletně zrekonstruují dva mosty – jeden přes D10 a druhý přes železniční trať. Termín pro dokončení je 480 dnů od předání staveniště (k tomu došlo 11. března 2022), smlouva se podepisovala 9. února.

Konkrétní přehled stavebních prací, omezení dopravy a objízdnych tras:

1. Přípravné práce pro demolici mostu, odstranění svršku mostu a vybavení – úplná uzavírka mostu ev. č. 279-004 na silnici II/279 včetně uzavírky účelové komunikace z D10 ve směru Praha–Turnov k čerpací stanici Shell, a to od 23. 5. 2022 od 7 hodin do 15. 12. 2022.

2. Demolice mostu – úplná uzavírka D10 od 28. 5. 2022 od 17 hodin do 29. 5. 2022 do 10 hodin, částečná uzavírka D10 28. 5. 2022 od 6 hodin do 17 hodin a 29. 5. 2022 od 10 hodin do 30. 5. 2022 do 5 hodin. Od 28. 5. 2022 od 6 hodin ve směru Turnov–Praha uzavírka pravého jízdního pruhu. Dne 28. 5. 2022 od 13 hodin ve směru Praha–Turnov uzavírka pravého jízdního pruhu. Dne 28. 5. 2022 od 17 hodin úplná uzavírka D10 do 29. 5. 2022 do 10 hodin, kdy dojde k demolici mostu.

3. Výstavba krajních pilířů mostu P2 a P4 – částečné omezení na D10, provoz v režimu 2+2. Od 28. 5. 2022 od 13.30 doprava vedena v režimu 2 jízdní pruhy D10-1 v jízdním pásu ve směru Turnov–Praha, a to do 6. 8. 2022 do 6 hodin. Od 30. 5. 2022 od 5 hodin doprava vedena v režimu 2 jízdní pruhy D10-2 v jízdním pásu ve směru Praha–Turnov, a to do 6. 8. 2022 do 6 hodin.

4. Výstavba vnitřního pilíře – od 7. 8. 2022 od 17 hodin do 4. 9. 2022 do 6 hodin částečné omezení na D10, provoz 2+2. Doprava v jízdních pásech D10 vedena v režimu 2+2 v obou směrech.

Od 4. 9. 2022 bude pak doprava vedena podle toho, jak se budou vyvíjet stavební práce a jak bude pokračovat výroba a dodávky železobetonových nosníků mostovky. (Filip Trdla)

SYCHROV – Společnost Putovní výstavy CZ představí na zámku Sychrov unikátní výstavu v nové podobě. Do Libereckého kraje se po pěti letech vrací doposud nejúspěšnější putovní výstavní projekt v ČR.

Příběh korunovačního kompletu je navždy spojený s dějinami české státnosti. Začal se psát společně s panovníkem Karlem IV., kdy byly ke Svatováclavské koruně přidány další předměty, které dnes tvoří základ svatovítského pokladu nevyčísitelné hodnoty. V průběhu staletí se u moci střídali panovníci, kteří měli vliv nejenom na současnou podobu našeho státu, ale také klenotů samotných. Středověké klenoty (koruna, žezlo a jablko) byly používány při korunovacích českých králů až do počátku 17. století a naposledy je s nimi vyobrazen císař Matyáš Habsburský. V průběhu třicetileté války se pak žezlo a jablko dostaly natrvalo do Vídně, kde jsou uloženy dodnes. Nové renesanční kusy žezla a jablka byly vyrobeny pro Ferdinanda I. Habsburského. Současný komplet použil jako první panovník až Ferdinand II. Svatováclavská koruna zůstala jeho oficiální součástí pro svůj historický i symbolický význam.

Mistrovskou repliku Českých korunovačních klenotů a meče bude výjimečně možné vidět také s mistrovskou replikou středověkého žezla a jablka Karla IV. Svatováclavská koruna se tak pomyslně, po čtyřech stoletích, setká na jednom místě v původní soupravě i s korunovačním mečem. Osudy 22 vladařů napříč pěti staletími budou návštěvníkům představeny

formou informačních panelů, vyobrazení a exponátů co nejdůvěrněji ilustrujících období jejich vlády. K nejzajímavějším patří ukázka Řádu zlatého rouna a Longinova kopí, kopie slavnostních šatů Marie Terezie a korunovačního pláště Ferdinanda II., oficiální replika Pražského Jezulátka, příklady husitských zbraní, faksimile středověkých listin a další).

Autorem znamenitých replik korunovačních klenotů je jeden z nejlepších českých a evropských zlatníků, legenda mezi šperkaři – Jiří Urban, který realizoval šperky např. pro anglickou královnu Alžbětu II., kříž pro papeže Jana Pavla II., repliku císařské koruny Svaté říše římské a nedávno také repliky cášské či lombardské koruny. Detaily postupů výroby zachycuje doprovodné video. Přesnou repliku korunovačního meče zhotovil zbrojír Patrick Bárta. (NPÚ)

Pohádkový park na Sychrově

28. 5. 2022–29. 5., 9.00–17.00

Dvořákův Turnov a Sychrov

4. 6. 2022, 18 hodin

♦ KOZÁKOV –

Sobota 28. května

Srdečně zveme všechny příznivce na jízdu veteránů, která startuje v 10.00 hod na Kozákově. Trasa je dlouhá asi 50 km a ukončení proběhne v *Muzeu socialistických vozů* včetně prohlídky muzea a vyhodnocení.

lomnice n/p

♦ V sobotu 4. června se po dvouleté přestávce uskuteční v Lomnici *Krajský den koně*.

Tradiční akce se pod názvem „*Já mám koně*“ bude konat po šestnácté a jejím centrem bude opět Tyršův park. Sem se od časných ranních hodin budou sjíždět desítky chovatelů, aby se připravili na slavnostní průvod městem jak s koňmi v kočárových spřeženích, tak „pod sedlem“. Více než padesát koní vyjde v 9.30. Pivovarskou ulicí na autobusovém nádraží, odtud bude průvod pokračovat na Husovo náměstí a následně zpět do Tyršova parku. Tady pak na travnaté ploše proběhne slavnostní přivítání účastníků, žehnání koním a oficiální zahájení.

V hlavním programu bude opět k vidění dlouhá řada zajímavých účastníků. V čele průvodu pojedou na koni Václav Vydra, který k nám zavítá opět po sedmi letech a předvede novinky ze svého výcviku koní. Premiéru bude mít jednotka

jízdní policie z Liberce, která byla založena teprve před několika měsíci. Představí se krojovaná Selská jízda z Českého ráje, chovatelky Vendula Šponarová a Denisa Budáková předvedou ukázky z výcviku fríských hřebců, historickou vojenskou výstroj jezdců a koní představí umělecká skupina Štvanci. Do Lomnice nad Popelkou opět zavítá Miloslav Simandl, který si našel termín ve svém akcemi nabitým kalendáři a předvede westernovou show svých úžasných šesti koní. Program bude dále zahrnovat ukázky selskou záprahů s historickou zemědělskou technikou, představí se selské povozy a kočárová spřežení známých chovatelů pánů Paříka, Nývlta, Vydra, Jiráska, Fialy a dalších. V ukázce těžkého tahu koně předvedou svoji sílu a diváci zhlédnou i práci se starou hasičskou stříkačkou taženou koňmi. Dětem se patrně nejvíce bude líbit kočárové osmispřeží pony koní, které je v republice ojedinělé, představí se dámy v sedle, stáj fjordských koní ze Staré Paky předvede skupinový výcvik, se kterým sklízí úspěchy i na velkých akcích s mezinárodní účastí. Zpestřením bude bezesporu mistrovská ukázka práce s lasem a bičem v podání Pavla Votáčky. Diváci se dále dozvědí co je to *hobby horse* a doufejme, že se povede i křest hřiběte. A to stále ještě není výčet konečný, takže se zcela jistě bude nač dívat. Na děti čeká také bohatý doprovodný program včetně projížděk na koních pod sedlem i v povozech, zajištěno je občerstvení a také ochutnávka krajem oceněných regionálních potravin. Odpoledne od 13.30 hod. program pokračuje 13. ročníkem oblastního přeboru v drezuře (*Pohár Českého ráje*), který by měl mít tři desítky účastníků. Na setkání, které je co do počtu zúčastněných koní největší v Libereckém kraji, zveme širokou veřejnost. (Petr Šimůnek + Lomnické noviny)

♦ **V neděli 5. června** od 18 hodin se v továrně Mastných uskuteční slavnostní koncert ke 160. výročí založení sboru *Bořivoj*. Vystoupí smíšený pěvecký sbor *Bořivoj* se sbormistryní Petrou Lukavcovou a s klavírním doprovodem Moniky Chmelářové, *Turnovské orchestrální sdružení* s dirigentem Ondřejem Útratou, pěvkyně Jana Stehr a další sólisté. (Petr Šimůnek + Lomnické noviny)

semily

♦ Autorský ženský spolek *Nakafráno*, uvádí zcela nový unikátní divadelní žánr, jakým je *teátrnovela*. Jejich poslední divadelní hra je první vlašťovkou svého druhu. Divák se stane svědkem toho, jak jde čas, jak pevná jsou rodinná pouta a pozná, že život není jen procházka růžovou zahradou. Takový příběh se může stát i ve vaší ulici. Po opakovaném uvedení hry *Božský řízek* se podobná lavina zájmu strhla i s novinkou v jejich repertoáru. Průkopnice žánru teátrnovely přivítáme v Kulturním centru Golf **31. května v 19 hodin** s jejich hrou, kterou autorky trefně pojmenovaly *Ve stodole u slepic*.

(Jitka Bažantová, *Semilské noviny*)

♦ Poprvé ve své historii připravil *Podkrkonošský symfonický orchestr* program určený k produkci pod širým nebem. V areálu FABRIKY 1861 v Semilech – Řekách se budou moci diváci už **4. června** těšit na hudbu z muzikálů *Noc na Karlštejně* a *Drákula* nebo na finále Dvořákovy VIII. symfonie.

Za více než 15 let fungování si *Podkrkonošský symfonický orchestr (PSO)* vyzkoušel leccos, ale až letos se na přání mnohých diváků i pořadatelů rozhodl připravit program určený pro venkovní prostředí. Výraznou stopu v něm má jeho dirigent – turnovský hudební skladatel Martin Hybler, se kterým orchestr spolupracuje vůbec poprvé. Jeho suity z muzikálů *Noc na Karlštejně* a *Drákula* jsou základem programu stejně jako „*Melodicon*“ – skladba složená z hudebních témat vloni zesnulého Miroslava Žbirky, pro kterého právě Martin Hybler aranžoval celou symfonickou desku a také dirigoval orchestr, který Žbirku na symfonických koncertech doprovázel.

V evropské premiéře hraje orchestr v tomto programu Hyblerovu (dnes velmi aktuální) skladbu „*For Democracy*“, kterou lze popsat jako hudební dialog mezi orchestrem a renomovaným Dvořákovým klavírním kvartetem. Dalším hostem večera je sopranistka a sólistka libereckého

Divadla F. X. Šaldy Věra Poláčková, která za doprovodu orchestru zazpívá jak skladby z populární hudby, jako píseň *Jsi můj pán* z již zmíněného muzikálu *Drákula*, tak skladby z hudby klasické, jako je árie *Měsíčku na nebi hlubokém* z Dvořákovy opery *Rusalka*.

I když je program jako celek odlehčený, určený pro nejširší publikum, zazní v něm samozřejmě i díla dalších klasických autorů jako jsou Smetana nebo Rachmaninov. Ty nebylo možné vynechat, neboť *PSO* letos dostal nabídky koncertovat na velmi prestižních místech a příležitostech. První z nich je slavnostní koncert k 750 letům od první písemné zmínky o městu Turnově, druhou pak koncert v rámci doprovodného programu festivalu *Smetanova Litomyšl 2022*.

Industriální kulisy semilské *FABRIKY 1861* však slibují mimořádný zážitek a také něco navíc. „Ve *FABRICE 1861* jsme velmi hrdí, že můžeme pořádat mimořádné akce, jako je právě tento nevšední koncert, který bude výjimečný ještě v jednom ohledu. Na začátku večera představíme novinku - v současnosti jediné semilské pivo nazvané příznačně *Fabrikant*, které budou moci návštěvníci koncertu samozřejmě ochutnat.

(pso, *Semilské noviny*)

semilsko

♦ **VYSOKÉ nad JIZEROU –**

flétnový orchestr
MAGISTRI
28. května 2022
v 17 hodin
Sbor ThDr. Karla Farského
Vysoké nad Jizerou 303
vstupné dobrovolné

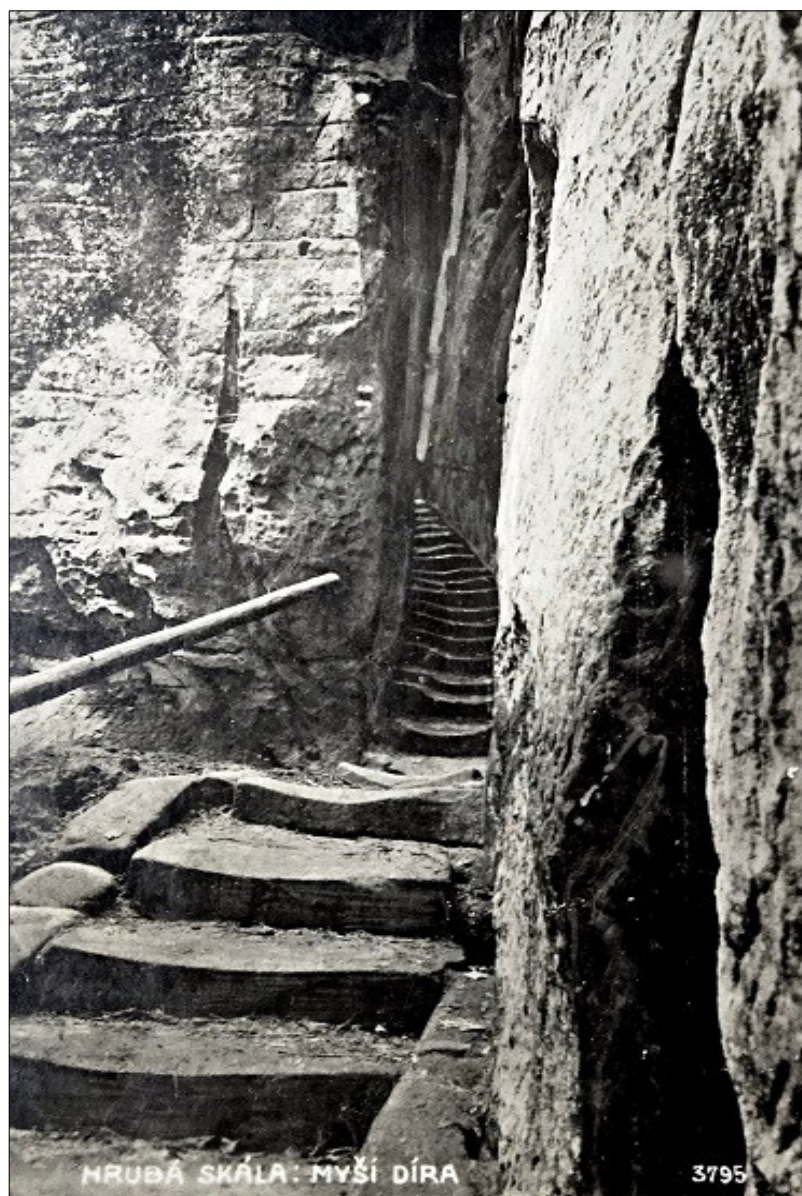

F. A. Kracík: Český ráj. Trosky. J. Glos Semily. Bez dalších dat

**Bakov nad Jizerou - celkový pohled. Foto Daniel Vrzák.
Tisk Severografia Děčín. Nakladatelství Pressfoto Praha. Odesláno 1978**

Hrubá Skála: Myší díra
Foto – Fon
Bez dalších dat

Zámek Sychrov u Turnova.
Odesláno 1942

♦ Řemesla – pekaři

Příprava různých druhů pečiva, včetně chleba, už od středověku nebyla záležitostí pouze domácí činnosti, zejména ve městech. Nejstarší zprávy se vážou na našem území v profesi pekařské, jejíž zástupci nejen „boží dar“ pekli, ale také přímo prodávali. Zpravidla obchod navazoval přímo na pekárnu, některé zprávy hovoří o „štontech“ – pultech na trzích. Na první pohled by se zdálo, že obliba chleba jako nejfrekventovanější denní stravy se odrazí také v počtu pekařů v jednotlivých městech. Historik Z. Winter ale zjistil pravý opak. Ještě v polovině 16. století existovala města, kde nebyli pekaři zapsáni mezi hlavními řemesly a ani nezaložili profesní organizaci – cech. Je zajímavé, že počet pekařů nebyl přímo závislý na významu toho kterého města v obchodní a řemeslnické síti království. Absence cechu nebyla sice ještě dokladem o absenci profese, ale dobová pravidla dbala na to, aby při větším počtu mistrů byl cech ustaven a převzal obvykle povinnosti při církevních slavnostech. Jednak vůči obecním představeným, konkurentům na trhu, výchově učňů, ale také v dozoru nad kvalitou zboží. V případě pekařů to byli nejčastěji mlynáři, i když mezi nimi ve věci zásobování moukou existovala určitá rivalita. Praha byla v tomto směru výjimkou, zejména v počtu pracujících mistrů. V roce 1524 jich bylo k přísaze povoláno celkem 61, což je jistě počet dostatečný. Pražští pekaři měli své krámy na Staroměstském rynku pod radnicí, ulice u Štítkovských mlýnů se jmenovala Pekařská a s ulicí stejného jména se setkáváme dodnes v řadě dalších měst. Jistě se jim nedařilo špatně, bývali uváděni spolu s řezníky mezi nejbohatšími řemeslníky nejen v Praze, ale také v jiných městech. Úřady jim však znepríjemňovaly život stálou kontrolou kvality jejich výrobků. Byl k tomu zřejmě důvod. Veřejné potrestání namáčením ve vodě v stále připraveném koši bylo v hlavním městě zrušeno až v roce 1688, v některých městech přetrvávalo až do konce 18. století. Mouka byla zejména v neúrodných letech takřka strategickou surovinou, a proto trh s moukou i ceny byly přísně kontrolovány státem a mnohdy byly i určovány maximální ceny. Pekaři byli povinni dodávat pečivo za všech okolností a odpovídali za vadné pečivo ze ztuhlé mouky, kterou odebírali ze státních skladů. Tyto sazby na mouku spolu s předpisy určujícími počet pecí značně omezovaly rozvoj profese. K určitému uvolnění došlo za Josefa II., ale až na počátku 19. století byly zákazy zrušeny a řemeslu se otevřela cesta k rozvoji. Největší význam pro zkvalitnění pracovních postupů mělo zveřejnění výsledků zkoumání procesů při kynutí a pečení německým chemikem Liebigem na konci 19. století a také první mechanismy pro pekařské provozy vyráběné ve strojírenských závodech. A tak už na počátku 20. století mohl historik konstatovat, že „dnešní pekárny zařízené na pohon motorový jsou vlastně továrnami a zatlačují pekárny malé“. V malých městech i některých vesnicích, kde pekaři pracovali pro stálou zákaznickou klientelu, se malé provozovny s jednou nebo dvěma pecemi udržely až do znárodnění. Pochopitelně se na ně vztahovaly restriktce během obou světových válek, kdy byl zaveden přidělový systém jak na pečivo, tak na mouku. Sortiment Mezi pekaři probíhala od 15. století určitá specializace

ve vyráběném sortimentu, která se odrazila také v pojmenování výrobců – od pekařů chleba se odlišovali produkci i vstupními surovinami koláčníci a maza-
nečníci, oplatečníci a pecnáři. Z nich poslední byli ještě v 16. století největší
konkurencí pravověrným mistrům. Měli povoleno péci a na trhu prodávat pouze
hrubý chleba, který sice nebyl nejkvalitnější, ale také ne nejdražší. Později se
pekařská produkce ustálila na třech typech výrobků: chlebu, bílém nesladkém
pečivu, sucharech a později sušenkách. Někteří pekaři se specializovali na pečení
vojenských a lodních sucharů, které se připravovaly z nekynutého těsta z 1 dílu
vody a 6 dílů mouky, dobře vyhněteného. Měly tvar nízkých placek, které se
před pečením na povrchu popíchaly, aby unikla pára a ubylo vody v těstě. Pekly
se necelou půlhodinu. Po vychladnutí se rozkládaly a sušily ve větraných
komorách a ukládaly do plechových nádob, které se zaletovaly. Do produkce
zvolna vstupovaly také koláče, vánočky a jiné jemné zboží. Pečení obyčejného
chleba i výroba housek a rohlíků byly každodenní povinností. Zatímco do 90. let
19. století se postup při zadělávání, tvarování, kynutí a pečení chleba příliš
nelišil od domácího pečení, zavádění technických novinek celý proces zrychlilo
a také racionalizovalo. Už od posledního desetiletí 19. století byly zaváděny
„hnětanky“, stroje nahrazující nejtěžší pekařovu práci – mísení a zadělávání
těsta. Velké pekárny si pořizovaly také vysévací stroje na prosívání mouky,
v malých pekárnách se tato práce dělala dále ručně. Ke správné váze
jednotlivých kusů významně přispěla „dělička“, která zpracovávala dvou až
pětikilové kusy těsta na 20 až 50 stejných kusů, které odpovídaly jednotlivým
druhům pečiva. Přípravě pečiva před pečením, zejména kynutí za správné
teploty v potřebném čase, věnovali mistři největší pozornost. Platilo, že
nepodařené pečivo není výsledek špatného pečení, ale kynutí. Velkou pozornost
na sebe soustřeďovaly pece. Původní pece s vnitřním topením dřevem se udržely
hlavně ve venkovských pekárnách, městské s větším odbytem výrobků snadněji
akceptovaly moderní druhy vytápění parou, plynem nebo horkým vzduchem.
Topení uhlím bylo dlouho odmítáno, ale na počátku 20. století bylo již zcela
běžné. Prostor pro kladení pečiva měl vždy zaoblené rohy, aby byl lépe využit.
Postupem doby byly zavedeny pece několika systémů, jejichž principy se ani
dnes nezměnily. Postupně byla k peci přidávána měřidla teploty a vlhkosti, aby
se odstranila nahodilost zejména v hodnocení dosažené teploty. Jednotlivé druhy
bílého pečiva se lišily v kvalitě podle toho, čím se zadělávaly – zda mlékem
s přídavkem másla, nebo pouze vodou, a také množstvím droždí. Kynutí
probíhalo za vlhka a od počátku 20. století se k tomu účelu pořizovaly zvláštní
parní přístroje, aby těsto ve vlhké atmosféře nabylo a získalo dobrou barvu
a lesk. K pečení rohlíků a housek se pořizovaly speciální pece. V Jilemnici tvořily
už v 18. století pekaři s mlynáři jeden cech. V 17. století bychom v našem městě
našli méně pekařů než řezníků, což dokládá, že mnohde se pekli chleba ještě
doma. V době největšího rozmachu na přelomu 19. až 20. století bychom tu našli
kolem 15 pekařských živností. To vytvářelo silnou konkurenci, a proto každá
pekař nabízel k běžnému sortimentu nějakou specialitu.

/Jan Luštinec, Zpravodaj města Jilemnice

Na úbočí Studniční hory ve východních Krkonoších se začíná rýsovat sněhové pole známé jako Mapa republiky. Správa Krkonošského národního parku (KRNAP) odhaduje, že ještě nyní by tam mohl sníh v maximech dosahovat devíti metrů.

„Letos byla sněhová pokrývka na hřebenech Krkonoš průměrná, zima byla charakteristická častým střídáním chladnějších a teplejších period. Loni bylo naměřeno maximum 9,6 metru, a to 26. dubna,“ řekl mluvčí Správy KRNAP Radek Drahný. Odhadl, že by Mapa republiky mohla letos odtát na přelomu června a července. Loni roztála v první polovině července.

Absolutní maximum Správa KRNAP zaznamenala v zimní sezoně 1999/2000, kdy tam byla 15,7 metru mocná sněhová vrstva. Sněhové pole tam tehdy odtálo v první dekádě srpna. Maxima jsou tam zaznamenávána většinou na jaře. Jak sněhové pole odtává, ztrácí postupně tvar první republiky, až nakonec zůstávají střední Čechy.

Mapou republiky se nazývá sněhové pole na jižním svahu Studniční hory nad Modrým dolem, bývá v nadmořské výšce 1420 až 1455 metrů. Přestože leží na jižním svahu, který odtává nejdříve, sníh tam zůstává nejdéle v Krkonoších. Důvodem je modelace terénu a větrné proudy anemo-orografického systému Bílého Labe, které pravidelně ukládají obrovská množství sněhu. Sněhová vrstva pak dosahuje mnohametrové výšky, uvedl KRNAP.

Charakteristického tvaru sněhového pole si všimli před desítkami let turisté a začali mu přezdívat Mapa republiky. V současnosti se nachází v nejpřísněji chráněné první zóně KRNAP, proto se k němu turisté nedostanou. Dobře viditelné je od Chalupy na Rozcestí nebo z cesty mezi Výrovkou a Památníkem obětem hor v sedle mezi Luční a Studniční horou.

/ Náš REGION – ČTK, foto České hory

jičínsko

♦ NOVÁ PAKA –

Václav Koubek & přátelé

Novopacké sklepy, Pá 27. 5. 2022 20:00

♦ **JIČÍN** – Rada města schválila záměr bezúplatně získat do vlastnictví dům Ruská čp. 21 včetně celé parcely č. 24/1 o výměře 581 m². Nemovitost nyní spadá pod Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Získání do vlastnictví je možné, město však musí předložit odpovídající praktické využití objektu. Dům by proto mohl sloužit k naplnění Koncepce bytové politiky města Jičína a mohly by zde vzniknout tzv. startovací byty pro mladé rodiny.

Dům na konci roku 2021 přešel rozhodnutím soudu o dědictví do vlastnictví státu. Město Jičín v souvislosti s Koncepcí bytové politiky řeší nedostatek malometrážních bytů pro rodiny s dětmi v nepříznivé životní situaci a také

startovací byty. Dům prozatím ve vlastnictví města Jičína není, rada ale nyní schválila záměr, a tak Jičínští představitelé začnou jednat s Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových. Tak jako většina budov, koutů a míst v historickém městě má i tento dům svou přezdívku. Jenom je možná v tomto případě poněkud méně známá. Říká se mu „dům kleriků“. Je nemovitou kulturní památkou. Nachází se v těsném sousedství jezuitské koleje a má zajímavou historii. Je totiž prvním místem, kde sídlili jezuité po svém příchodu do Jičína. Další zajímavost spočívá v tom, že součástí parcely je historické městské opevnění.

/ Jan Jireš

JIČÍN – Poslední víkend v květnu se můžete těšit na tři dny věnované postavě a době Albrechta z Valdštejna. Vraťte se na chvíli do doby třicetileté války, kdy Jičín pod vládou slavného vojevůdce nebývale vzkvétal. Čeká vás dobové tržiště, vojenské ležení a samozřejmě bohatý kulturní program. Seznámíte se s ním v rubrice *Pozdní sběr*.

**VALDŠTEJNSKÉ
SLAVNOSTI** JIČÍN
27.-29.5.
2022

♦ **SOBOTKA** – Dámy a pánové, milé děti, **na sobotu 28. května** od 14h jsme pro vás na zahradě Šolcova statku v Sobotce připravili loutková představení *O mlsném drakovi* a *Drak Krut'ák*. O přestávce mezi zhruba dvacetiminutovými představeními si návštěvníci mohou prohlédnout výstavu ilustrací, známek a portrétů Jana Mageta a expozici skla Jiřího Ryby. Děti jistě zaujme sbírka figurek čertů, umístěná v síni statku.

Představení jsou určena především pro děti od 3 let. Dospělým divákům pak zaručujeme, že pocítí napětí, plně srovnatelné s detektivními příběhy Sherlocka Holmese nebo jeho českého ekvivalentu, majora Veřejné bezpečnosti Kalaše. Vstupné dobrovolné. Na vaši návštěvu se těší

/ Sylva a Jan Samšínákoví, hospodáři Šolcova statku

mnichovohradištsko

♦ **ŽDĀR – Kovárna ve Žďáře z 18. století**

Jednou z doprovodných akcí k výstavě *Ten umí to a ten zas tohle...* bude **4. června** společně s Klubem českých turistů pořádaný výlet do staré žďárské kovárny. Pojd'me si ji tedy alespoň částečně představit.

Kovárna čp. 10 leží u silnice, jak bývalo u kováren běžné, vedoucí na Žehrov. Společně s obytným stavením, dvorkem s chlívkou a přilehlou zahradou s včelími úly tvoří unikátní celek představující podobu vesnických stavení v 18. a 19. století. I z tohoto důvodu patří celý objekt mezi památkově chráněné.

Nejstarší záznam o objektu lze nalézt v gruntovní knize rychty Hořeňožďárské, kde se připomíná, že obytné stavení vystavěl roku 1710 Václav Pelda jako návesní chalupu, která sloužila jako obydlí pro kováře. Z této doby pravděpodobně pochází i přízemní část kovárny, neboť v záznamech z první poloviny 18. století již zmiňované gruntovní knihy je uvedeno, že naproti domovnímu stavení přes dvorek je kovárna, komora a uhelna.

Historická kovárna je jedním z cílů výletu za řemesly, který muzeum chystá.

Obytný dům je klasicky tříkomorový (světnice – síň – komora), na něj navazuje sklep a stodola, do nichž se přechází po zápraží, které je postavené z pískovcových kvádrů, je kryté střechou a táhne se po celé délce stavení. Uvnitř domu, v zadní části síně, je prostor k obsluhování chlebové pece, jejíž hlavní část zasahuje do světnice. Ve světnici vedle pece jsou postavená kachlová kamna. Vnitřní i venkovní stěny světnice, síně i komory jsou omítnuté a nabílené vápnem. Na zápraží v úrovni světnice jsou umístěny podpěrné vazby, které nadlehčují střechu, ale mají i estetickou funkci. Střecha bývala pokryta došky, dnes šindelem. Bočně od této budovy stojí malý roubený chlívek, jeho spodní část sloužila pro chov hus a horní část jako kurník.

Samotná kovárna je patrová stavba. Přízemní část je postavena z pískovcových štuků, v jedné části byla kovářská dílna, v druhé chlév. Jak již bylo zmíněno výše, kovárna pochází zhruba z první poloviny 18. století. Některé prameny uvádějí, že patrovou část kovárny vyzdvihl Josef Pelda – majitel. Jiné hovoří o tom, že stavitelem byl březinský mistr Šimůnek. V každém případě se tak stalo v roce 1808, o čemž svědčí nápis na poklopu ve štítě, kde je uvedeno: *„Pochválen bud’ Ježíš Kristus. Až na věky, amen. Toto stavení jest s pomocí Boží vyzdviženo a z nákladů Josefa Peldy, jakož naši předkové stavěli nám a my zase potomkům. Léta Páně 1808.“*

V roubeném patře je obytná sednice, chodbička a komora, kde byli ubytováni tovaryši a učedníci. Komora je umístěna přímo nad kovárnou, v zimě zde teplo sálalo z vyzdžené části komína, vedoucího z kovárny, kde bylo jediné ohniště v celém stavení. Protější sednici bylo možné obývat pouze mimo zimní měsíce. Do chodby spojující obě místnosti je přístup z pavlače, na kterou se vyjde po dřevěném schodišti. Pavlač obklopuje z obou stran obytnou sednici. Sloupky pavlače podpírají lomenici. Střecha je kryta šindelem a zdobí ji korouhvička v podobě kovářička. Při vjezdu do dvora na straně kovárny je zastřešený přístřešek, který sloužil jako prostor pro kování koní.

V odborné literatuře i populárně naučných textech bývá kovárna označována podle jmen svých majitelů jako Peldova, Čermáková, Tesařova nebo Musilova, vždy se ale jedná o příslušníky stejné rodiny, v níž se stavení dědilo po ženské linii.

V kovárně výheň vyhasla v roce 1936, kdy jí opustil poslední kovář Václav Čermák (1858–1936), mistr kovářský a podkovářský. Ten se narodil do rodiny kováře v Bosni, jako dvanáctiletý vstoupil do učení u svého otce a v patnácti letech se vydal na zkušenou do světa. Pracoval v Uhrách a Slavonii, v roce 1880 vykonal v Praze s výborným prospěchem zkoušku civilního i vojenského podkováře. Oženil se s Františkou, dcerou kováře Peldy, a v roce 1886 se stal samostatným kovářem ve Žďáře. Svoji práci vykonával více než 60 let. O jeho pohřbu v roce 1936 se psalo v dobovém tisku, zúčastnilo se ho více než 30 kovářů z okolí. Od jeho smrti až do současnosti se rodina snaží zachovat kovárnu i veškeré vybavení v původním stavu. Lze zde tedy vidět výheň, měchy, kovadlinu, špalek, kladiva, podkovy a další kovářské nářadí. Stará kovárna ve Žďáře se řadí mezi jedno z nejpůvabnějších stavení lidové architektury 18. a 19. století v Pojizeří a v Českém ráji. Bývá zmiňována

v odborných publikacích, turistických průvodcích, okouzila již řadu fotografů i malířů a není divu, že přilákala i filmaře. Pojd'te se s námi na ni podívat i vy!

/ Jana Dumková, Muzeum města Mn. Hradiště, *Kamelot*

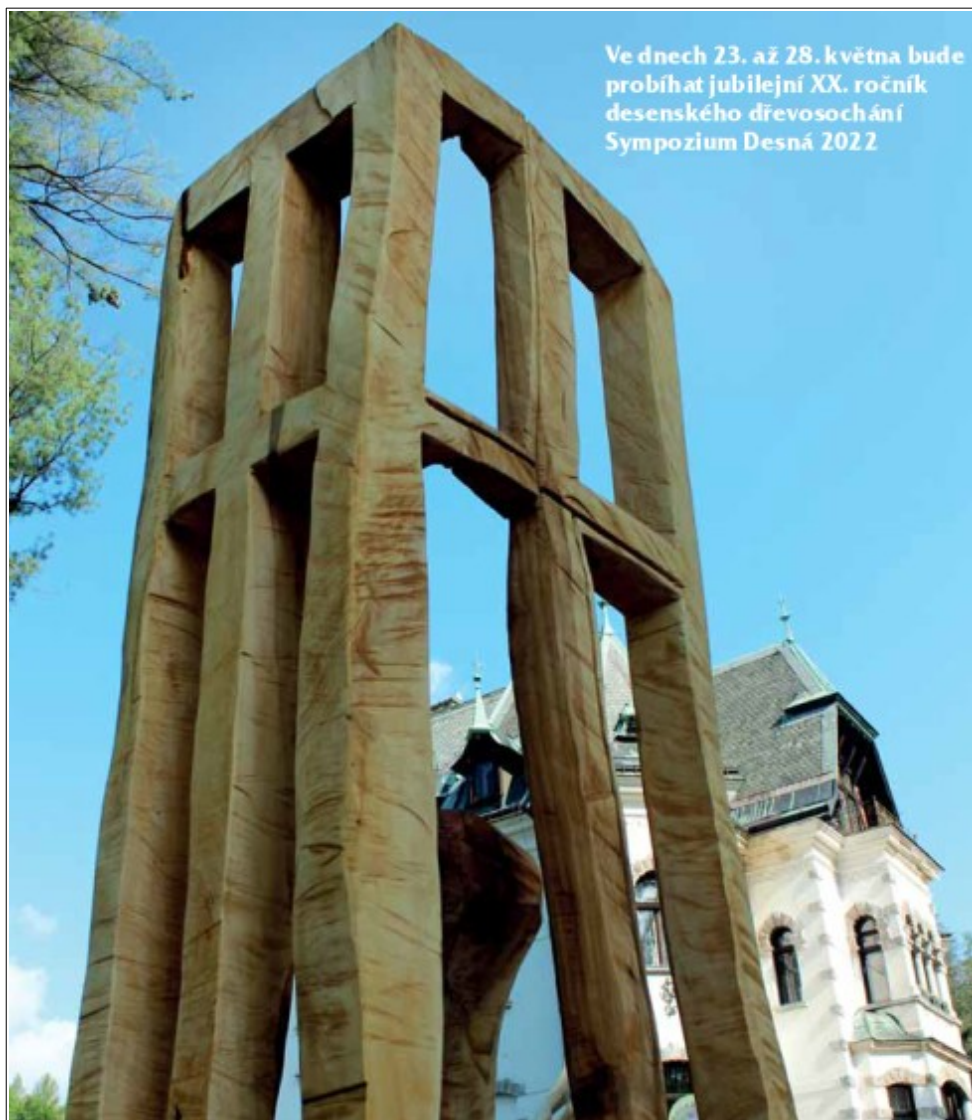
LHOTICE – Obyvatelé Lhotic v neděli 15. května 2022 v odpoledních hodinách odkryli pamětní desku zdejšímu rodákovi Josefu Brožovi (1921 – 2020), učiteli a básníkovi našeho kraje.

Vznik i samotné odhalení organizoval místní osadní výbor, podobu pomníku navrhl Pavel Ševců, oblíbeného pěvce pana Brože, slavíka, zhotovil kněžmostský kovář, ornitolog a uznávaný znalec slavíků Pavel Kverek.

Slavnost odhalení provázeli svým přednesem vybraných autorových veršů Josef Kettner, Vilma Barusová a Alena Pospíšilová. Přítomni byli nejen členové rodiny, ale i básníkovi přátelé, bývalí žáci i starosta města Mnichova Hradiště Ondřej Lochman. Posezení se následně konalo na pozemku u rybníka, který Brožovi obci věnovali pro konání společenských akcí.

/ Karel Hubač, Muzeum města Mnichovo Hradiště, *Mnichovohradištsko.cz*

Ve dnech 23. až 28. května bude probíhat jubilejní XX. ročník desenského dřevosochání Symposium Desná 2022

sobota 28. května

Celý den Tvoření a řemesla

ukázky tradičních řemesel,
tvůrčí dílna pro děti i dospělé

11.00 Timbersports

dřevorubecká exhibice, ukázky, show a závody sekery, které holí, ruční pily dlouhé 2 metry, motorové pily s výkonem přes 70 koní, řetězy řítící se rychlostí přes 200 kilometrů v hodině, silní chlapi, férový sport – tak to vše znamená TIMBERSPORTS

15.00 Timbersports

17.00 Aukce

výtěžek z aukce bude rozdělen a věnován Domovu důchodců ve Velkých Hamrech a na podporu projektu rekonstrukce Riedelovy višň

19.00 Koncert Luboše Pospíšila

s doprovodem

21.00 Večerní vernisáž při svíčkách

a závěrečný ohňostroj

2022

Zubačka

Zvláštní vlaky na Zubačce

Tanvald – Desná – Kořenov – Harrachov

4. června
Zahájení sezóny na Zubačce

2.-3. července
Oslavy 120 let Zubačky a Železnice Kořenov – Harrachov – Sklárka Porečho Górne

23. července
Za pohádkou na Zubačku

6. srpna
Modelový den na Zubačce

20. srpna
Borůvková sobota na Zubačce

24. září
Bramborové ukončení sezóny na Zubačce

liberec

Svět, o kterém jste si mysleli, že už neexistuje!

Pouze do konce
Června 2022
!

Unikátní výstava
CENTRUM BABYLON
Liberec

Tajemná Indonésie

Nová Guinea – Tamtamy času

Stromová chýše, rituální totemy, štíty, oštěpy, luky, kamenné sekery. Kostěné nože, sekáčky na prsty, lodě a pádla, masky z lidských vlasů...
Mumie šokuje i vás!

Největší cestovatelské legendy
JIRÍ HANZELKA
MIROSLAV ZIKMUND
Nejplodnější etnolog
MILOSLAV STINGL

www.livingstone.cz
www.centrumbabylon.cz

**CENTRUM
BABYLON**

OTEVÍRACÍ DOBA
Pátek - Neděle
10 00 - 18 00 hod.

www.tajemnaindonesie.cz

POŘÁDÁ RUDA CESTOVATEL SVAŘÍČEK •
CESTOVNÍ KANCELÁŘ
LIVINGSTONE
AFRIKA ASIE AMERIKA AUSTRALIE ANTARKTIDA

♦ ZRNÍ

Pátek 3. června, Lidové sady

za humny

♦ Zasedli k večeři a děly se věci! Divadlo v Mladé Boleslavi uvede premiéru francouzské komedie

Městské divadlo Mladá Boleslav uvede v pátek 27. května na velké scéně premiéru hry *Jméno*.

Současná francouzská komedie pojednává o tom, že to, co jednou vypustíte z pusu, může vás vesmír obrátit vzhůru nohama. Titul režíruje Michaela Doleželová, v obsazení se můžete těšit na Veroniku Bajerovou, Magdu Jirounekovou, Milana Ligače, Radima Madeju a Petra Mikesku.

Kultivovaná skupina přátel, všichni stoprocentní zastánci liberálního smýšlení, se chystá zasednout k večeři. Vše probíhá hladce do chvíle, kdy jeden z protagonistů oznámí, jaké jméno hodlá dát synovi, jehož narození se blíží. I když se jedná o nevinný žert, začnou se dít nevídané věci. Přijďte na večeři, kde se podává marocké menu a jako dezert dlouho utajované rodinné pravdy. Na večeři, po které nezůstane kámen na kameni.

Autory inscenace jsou Matthieu Delaporte a Alexandre de La Patellière, kteří společně tvoří autorský tandem od roku 1991. Prosadili se především na filmovém poli – jako scenáristé a režiséři. *Le Prénom (Jméno)* byla jejich první

divadelní hra. S obrovským úspěchem byla inscenována v Paříži roku 2010; od té doby potěšila diváky v šestnácti dalších zemích a nyní se na ní můžete těšit i v podání našeho mladoboleslavského divadla

/ Pavel Šubrt, Mladá Boleslav; foto Jarmila Vlčková

♦ MLADÁ BOLESLAV – V úterý odpoledne slavnostně zahájila automobilka Škoda Auto stavbu mostu Laurina & Klementa přes dálnici D10. Nové přemostění vznikne mezi sjezdy 44 Mladá Boleslav a 46 Kosmonosy. Tato stavba je projektována jako směrově rozdělená, čtyřproudá, oboustranná komunikace. Do projektu dále náleží nová brána do areálu závodu Škoda Auto a rovněž navazující komunikace III. třídy.

Budovaný příjezd k závodu také využije chystanou mimoúrovňovou křižovatku nad dálnicí D10 u sjezdu č. 46 Kosmonosy. Díky tomuto příkladu koordinované spolupráce veřejného a soukromého sektoru dojde k zásadnímu snížení dopravní zátěže v okolí.

„Škoda Auto se rozhodla vybudovat nový příjezd do závodu jako významný příspěvek pro zklidnění dopravy v Mladé Boleslavi a Kosmonosech. Kamionům se zkrátí cesta a ve spojení s chystanými veřejnými komunikacemi dojde k zásadnímu snížení zátěže v obou městech,“ řekl Michael Oeljeklaus, člen představenstva za oblast výroby a logistiky.

Automobilka do stavby investuje 650 milionů korun, po dokončení bude most sloužit především nákladní kamionové dopravě, která tudy bude přivážet komponenty nezbytné pro výrobu. Opačnou cestou budou závod opouštět nové vozy směřující do lokalit, jež nejsou vhodné pro jinak upřednostňovanou vlakovou dopravu.

Most bude dlouhý 357 metrů a široký 22 metrů, jeho projekční příprava začala v dubnu minulého roku a do zkušebního provozu by měl být uveden v červnu 2023. (Šárka Charousková)

♦ **ČESKÁ LÍPA** – Také letos připravilo město Česká Lípa pro letní turistickou sezónu venkovní výstavu na náměstí T. G. Masaryka. Po dvou předchozích úspěšných výstavách Zrcadla do historie (2020) a Kus domova (2021) oslovilo ke spolupráci na venkovní expozici významného českého výtvarníka Jaromíra Švejdíka, známého jako Jaromír 99. Od 31. května až do 30. října tak bude mít českolipská veřejnost i turisté možnost prohlédnout si na náměstí výstavu z pestré výtvarné tvorby jedné z nejvýraznějších osobností domácí umělecké scény.

Jde také o vyhledávaného kreslíře komiksů a ilustrátora, který stojí za slavnými počiny jako je trilogie o výpravčím Aloisu Nebelovi, komiksy o Emilu Zátopkovi, Věře Čáslavské, o bratřech Mašínových nebo zámek od Franze Kafky.

Umělecká duše Jaromíra 99 výtvarnou scénou nekončí, ale naopak plynule přechází do hudebního světa, kde se prosadil jako zpěvák, textař a skladatel kultovní jesenické kapely Priessnitz, dále vystupoval s kapelami Umakart, Jaromír 99 & The Bombers a nejnověji s Letní kapelou.

Vernisáž výstavy za přítomnosti Jaromíra Švejdíka proběhne v úterý 31. května od 17:00 na českolipském náměstí T. G. Masaryka a od 18:00 bude pozdně jarní českolipská kulturní slavnost pokračovat venkovním koncertem Letní kapely, v níž je Jaromír 99 frontmanem.

Letní kapela v těchto dnech vydává svou první desku a publikum v České Lípě tak bude mít jedinečnou možnost je poznat ještě před oficiálním pražským křtem, který se uskuteční 1. 6. v kasárnách Karlín.

♦ **ČESKÁ LÍPA** – Přípravy rekonstrukce historicky cenné budovy Kounicova domu v centru České Lípy pokračují. Hotová je projektová dokumentace pro stavební povolení, nyní probíhá potřebná inženýrská činnost nutná k podání žádosti o vydání stavebního povolení. Jakmile jej bude město mít, rozběhnou se práce na projektové dokumentaci pro provedení stavby. Zhotovitele by město mohlo znát příští rok.

Hotové jsou také první orientační vizualizace interiéru zrekonstruovaného Kounicova domu. Autory těchto vizualizací jsou akad. arch. Jiří Javůrek a ing. arch. Vladimír Thiele.

„Kounicův dům je rozlehlý, památkově chráněný objekt v samém srdci České Lípy. Snažíme se, aby rekonstrukce byla citlivá a respektovala historický ráz celého objektu, zároveň ale chceme, aby se jednalo o moderní objekt, který splňuje všechny nároky na provoz domu dětí a mládeže v 21. století. Myslím, že architekti k projektu přistoupili velmi dobře a že bude splňovat veškeré požadavky. Než bude vše hotové, bude to ještě nějakou dobu trvat, ale mám radost, že se neustále v náročné přípravě této velké rekonstrukce posouváme dopředu,“ uvedla starostka České Lípy Jitka Volfová.

Kounicův dům vyhořel 13. května 2015, objekt tehdy vlastnilo Sdružení sportovních svazů ČR. O další osud zničeného domu se však sdružení nestaralo, a tak dům v roce 2018 za 1,9 milionu korun odkoupilo město. Na konci roku 2019 bylo dokončeno zajištění domu proti zhoršování jeho stavebně technického stavu, které město přišlo na 9 milionů korun. Součástí bylo dočasné statické zajištění domu včetně zabezení oken a vybudování provizorní střechy. Od té doby je tak dům chráněn před povětrnostními vlivy a postupně vysychá. Vysoutěžit projektanta, který zpracuje projektovou dokumentaci rekonstrukce památkově chráněného objektu, se městu po opakování výběrového řízení podařilo až v květnu 2021. Zakázku získala společnost *DigiTry Art Technologies* Praha za nabídkovou cenu 8,5 milionu korun. Po dokončení rekonstrukce se do Kounicova domu přesune *Dům dětí a mládeže Libertin*, který nyní sídlí v církevním objektu na Škroupově náměstí. (Náš REGION)

♦ **ZÁKUPY – Na zámku v Zákupech restaurují malby Navrátila**

Historický paskvil odstranili restaurátoři na zámku v Zákupech na Českolipsku, kde od loňského prosince opravují nejpoškozenější stropní malby malíře a ve své době vyhledávaného dekorátéra Josefa Navrátila. Jsou z let 1850 až 1851, kdy byl zámek zařizován jako letní sídlo pro posledního českého krále Ferdinanda Dobrotivého.

Historický paskvil vznikl zhruba před 70 lety na stropě rohového salonu hostinského apartmá. Tehdy se podle Tregla za cenné bralo to nejstarší, a tak při restaurování památkáři rozhodli, že na stropě nechají jen Navrátilovy figurální malby, a doplnili je o barokní ornamenty, jež tam byly dříve. Ornamenty už na stropě nejsou, změnu mohou vidět i návštěvníci.

Stropní malbě v této místnosti dominuje výjev, na němž vojevůdce Alexandr Makedonský uděluje milost rodině perského krále Dareia. Po obvodu jsou oválné medailony, do nichž Navrátil namaloval alegorie světadílů. Málokdo ale třeba pozná, že v africkém výjevu je krokodýl. Josef navrátil ho na vlastní oči nikdy neviděl, znal ho jen z popisu v cestopisu – a tak si krokodýl moc podobný není.

Zámek je národní kulturní památkou. Jeho současná podoba odkazuje na 19. století, kdy patřil Habsburkům. Právě pro ně před 171 lety Navrátil vytvořil se svými pomocníky stropní malby. Z dnešního pohledu za neuvěřitelně krátkou dobu, během jediné zimy. „Motivy jsou různé, určitě se v žádné místnosti neopakují. Jsou to nejrůznější krajiny, zátiší, někde jsou i figurální výjevy. Třeba v císařské ložnici jsou čtyři antická božstva a vedle, v oblékárně císařovny, jsou zase čtyři portréty významných umělců, Rubense, Raffaela, Škréty a Dürera,“ prozradil kastelán Vlaimír Tregl. Bohatší výjevy jsou v místnostech, které obývali členové panovnické rodiny, v dalších místnostech jsou jednodušší motivy. „Dá se říci, že takto máme vymalovaný celý zámek a na tom zámku těch místností je ke stovce,“ dodal Tregl.

Šest restaurátorů bude až do léta vyspravovat nejpoškozenější stropy v sedmi místnostech, ministerstvo kultury na to uvolnilo čtyři miliony korun. Náročné bylo v místnostech vysokých skoro šest metrů postavit lešení, aby se nepoškodily historické papírové tapety či dveře. V každé místnosti to trvalo zhruba týden. Stropy restaurátoři opravují za pomoci štětečků, špachtlí i skalpelů. Nejprve museli přetmelit praskliny. „Potom musíme vyčistit nečistoty ze všech maleb a všechny defekty, zatekliny, praskliny a odlouplá místa vyretušovat,“ uvedl restaurátor Daniel Zillich. Nejhorší je podle něj zbavit stropy tmavých fleků způsobených vodou z doby, kdy netěsnila střecha.

(Náš REGION – ČTK)

náš jubilant

♦ JAN OPOLSKÝ V ČASE SPIRITISTICKÝCH MÉDIÍ

V květnu (20.) jsme si připomněli výročí 80 let od smrti básníka Jana Opolského (1875 – 1942). Ale jistě nejen proto stojí za pozornost objev dvou jeho dosud málo známých literárních děl s námětem tak typickým pro náš kraj.

Rodák mrtvého, však největšího světa

Totéž duchovní ovzduší, totéž blouznění... přitakává se až příliš snadno, když se vedle sebe položí ročníky spiritistického časopisu *Posel záhrobní*, jehož redakce od roku 1904 sídlila v Nové Pace, a útlé sbírky symbolistických básní a próz Jana Opolského, psané v témže období ve stejném městě.

Kterým směrem jinak tušit onu „jinou zemi“ z veršů „*Tu prosím býti zbaven svého těla, / v řeč jiné země mysl má se vesní*“, zveřejněných ve sbírce *Pod tíhou života* roku 1909 (báseň *Samota*)?

„*Jako když věštba kosmická se blíží, / zarazí dechem všechna kyvadla,*“ povšimne si v básni *Smrt* ze sbírky *Klekání* (1900) určité narážky asi každý, kdo jen jednou zaslechl vyprávění o úkazu záhadně zastavených hodin v domácnosti někoho, komu právě zemřel někdo z blízkých.

A za doslovně „záhrobní“ by mohl být prohlášen často citovaný verš z básně *Okamžik letu*, který se objevil už v Opolského prvotině *Svět smutných* (1899): „*Jsem rodák mrtvého, však největšího světa...*“

Platí tedy, že cokoliv vychází z Podkrkonoší, nese na sobě totéž znamení spirituálního, ne-li přímo spiritistického hledačství?

duch krajiny ke hloubání zrovna tady pudí,
v té vlastnosti přijdou na svět bohatí i chudí,
zdejší skály, vody, pole, zdejší mračna, stromy
otvírají k tomu cíli lidské podvědomí,
rozvíví se sama sebou divná vyšší vloha
objevovat nové tvary svého pánaboha,
silná vína dogmatická žádat soběk stolu,
mrtvé pravdy převracetí nahoru a dolů,
vlivem kraje tajnomocným každému je dána
schopnost smyslů senzitivní blížek býti Pána

Zrýmováno je to najednou až komicky. A podobně komickým, protože hrubě zjednodušujícím a násilně slepovaným „rýmem“ by bylo přímé spojování poetiky Jana Opolského s podkrkonošským spiritismem. Je to ostatně Opolský sám, kdo se tu v polemické básni *Bez konfese*, zařazené v roce 1911 do sbírky *Hrst ironie a satiry*, vysmívá zažitým představám o „*divné vyšší vloze*“ a „*vlivu kraje tajnomocném*“. A výčet místních náboženských společností a církví se v jeho básni uzavírá právě pasáží o spiritistické obci, kterou kolem sebe tehdy soustředil redaktor *Posla záhrobního* a knižní edice *Spirit* Karel Sezemský (1860 – 1936):

Konečně tu ještě jedna vzývá téhož pána,
pseudocírkev polotajná, státem neuznaná,
cestami se mystičnými hledí vetřít Kristu,
tichá, ale rozložitá obec spiritistů.
Styky duší navazuje, na dno hrobů volá,
byla by to dlouhá o tom, vážná kapitola,
jak se jimi vzácná věda tupě ve tvář bije,
stávajíc se v slabých rukou kultem fantazie.

Je ale zřejmé, že spiritismus, který v Nové Pace doslova v sousedství nabízel dostupnou a komukoliv otevřenou cestu, jak se propojovat s mrtvými, ne-byl – nemohl být – Janu Opolskému úplně lhostejný. I kdyby se ho nedotkl ničím jiným než jen chimérou...

Prázdná věčně couvající

Spiritistická media se vydávala na výpravy do nepoznaných krajin, a symbolistickému básníkovi bezpochyby záleželo na tom, aby si ujasnil, do jaké míry se to kryje nebo rozchází se směrem, jímž se chce vydávat on sám. A tak se v literární

pozůstalostí Jana Opolského objevují hned dva texty z konce devadesátých let, postavené právě na projevu duchovních zprostředkovatelů nebo tlumočnicků. Přesné vročení má báseň *Z úst media*.

K jejímu prvnímu náčrtu je v autorově zápisníku připojeno datum 23. ledna 1899, takže Opolský ji napsal v období, kdy už očekával svůj první velký vstup do české literatury – „V pátek 17. března 99 vyšla moje knížka.“ Jinde v zápisníku si pak poznamenal i to, že báseň odeslal do Lumíru, kde byla 20. října 1899 skutečně otištěna, a to dokonce na místě zcela nepřehlédnutelném, jako první příspěvek na první stránce čísla 4.

Ta báseň je v každém případě něčím zarážející, trýznivá. Uvádí nás do věčné vyhoštěnosti v jakémsi meziprostoru, kde už přestala existovat hmota, ale nezastavila se činnost ducha, jemuž však nezbyvá než stravovat sama sebe bez jakéhokoliv spásného duchovního východiska: „*své Nic chci roztržít, má síla v prázdna vyzní / a prázdna věčně couvají a nová na mne padnou*“.

Taková metafyzická beznaděj byla samozřejmě spiritistům naprosto vzdálena. Pochybností „Lze potom s vášní hledět k Hospodinu?“ by se medium pohoršlivě vymklo z toho, co se od něj očekávalo. Opolský si tady medijsní promluvu zjevně vypůjčil pouze jako formu, která má k lidem přenášet přímé svědectví i přes onu hranici, na níž se všechna svědectví neodvolatelně mažou.

Postavy z dusné síňky

Text povídky nazvané *Medium* je zřejmě o několik let starší než báseň *Z úst media*. Konečný čistopis je bez data, ale původní náčrt povídky lze nalézt mezi rukopisy z letních měsíců roku 1897. Připomeňme si, že to je doba, kdy na českou veřejnost zapůsobily čerstvě vydané příběhy o podkrkonošských spiritistech ze Staškových *Blouznivců našich hor*.

Tak jako u Staška, i v povídce *Medium* nacházíme typově neobyčejně výstižný portrét obvyklých účastníků vesnického duchověreckého sezení, „*oněch známých písmáků, protivně zmoudřelých a fanatických, jež nám stará beletrie kupodivu zhnusila*“.

Celý text je vystavěn na pocitu postupného zužování a uzavírání: z volného prostoru noční krajiny se vchází do tísnivé místnosti, která představuje zároveň i dočasné zajetí a znehybnění ve světě zaslepené víry, ale nakonec se vše přece jen znovu uvolní, znovu se otevře „*přechod z dusné síňky, v níž strašidelná fantasma uváděla na mysl sektářství katakomb, do zimního, skleněného vzduchu*“. Vypravěč svůj osvobozující pocit v poslední větě dokonce přirovnává ke znovu-zrození.

Ani jediná zmínka tu přitom není věnována stísnující okolnosti, již byly v těch letech neodmyslitelně poznamenány všechny venkovské schůzky tzv. obcovanců,

tedy neustálé hrozbě zásahu ze strany rakouské policie pod záminkou nepovoleného spolčování. Spiritistická víra na Opolského zřejmě působila dost věznilsky i bez konspiračního utajení a obav. A nejhůř uvězněno se v jeho povídce jeví samo medium – mladý život zbavený vší radosti a citu, který v ponoru do „*mráкотných mdlob*“ svého transu hlásá jenom sebezapření a odvrácení od tohoto světa.

Podle vzpomínek spisovatele Karla Sezimy (1876 – 1949) měl Jan Opolský se spiritisty, nejviditelněji zastoupenými v osobě jeho téměř jmenovce Karla Sezemského, tytéž celoživotní spory jako „*se všemi, kdo k úpravě svého poměru k věčnosti potřebují medií a duchovního potrubí*“. Sezima tento názor v podstatě sdílel, ale spiritismus na vesnicích kolem Nové Paky ho zajímal jako svérázný kulturní úkaz a poskytl mu látku pro román *V soumraku srdcí* (1913). Ten by bylo zajímavé s Opolského povídkou porovnat, protože také přináší podrobný popis průběhu spiritistické seance včetně dlouhého proslovu media.

Ale už na první pohled se všechny tyto prózy shodují v tom, že schůzky duchověrců představují vlastně jen jako druh lidového náboženství, ve kterém media plní především úlohu kazatelů. Nezachycují nic záhadného, nic, co by zpochybňovalo skutečnost, žádné projevy mimosmyslového vnímání ani rozhovory s mrtvými.

U Jana Opolského se hranice mezi světy začíná znejist'ovat, teprve když se na spiritisty zcela zapomene. A to často jakoby jen mimoděk, sotva postřehnutelnou náповědí, nezvykle zvoleným slovem.

Jak se to ozývá v *Písni nočního jezdce* ze sbírky *Pod tíhou života*:

„*Co hlubšího než noc, v níž světy tonou? / Má význam příprav skrytých za oponou, / jich smutný pel / a síla smrti na dosah je blízká*“.

/ Jaromír Typlt, *Achát* – zkrácené znění studie, zveřejněné časopisem *Souvislosti*

♦ ROTŠTEJN –

Geopark Český ráj o.p.s. pořádá v rámci Týdne evropských geoparků

GEOLOGICKOU EXKURZI do Klokočských skal

Možnost návštěvy hradu Rotštejn
s komentovanou prohlídkou.

NEDELE 5. června 2022

PROVÁZÍ:
RNDr. Radek Mikuláš, DSc.

SRAZ:
10.15 hod. parkoviště pod hradem Rotštejn
(omezená kapacita parkování)
GPS 50.5949192N, 15.2251872E

Možnost využít autobus
z Prahy (odjezd 8.15 hod. Černý Most),
Mladé Boleslavi (odjezd 8.55 hod. aut. st.)
a Turnova (odjezd 9.30 hod. terminál u žit. st.) do zastávky
Mlýnská p. Kozákovem, Loktáče na Špic, odtud 1 km na místo srazu.

Předpokládaný návrat okolo 16.00 hod.,
odjezd autobusu v 16.38 hod. z Klokočí
s návazností na vlaky a autobusy.

TRASA:
9 km, střední obtížnost

ÚČASTNICKÝ POPLATEK:
dobrovolný na podporu činnosti
Geoparku Český ráj o.p.s.

REGISTRACE:
info@geoparkceskyraj.cz

♦ JIČÍN – Valdštejnské slavnosti

Pátek 27. 5. 2022

Porotní sál Valdštejnského zámku:

16:00 Cesta Valdštejnských architektů – přednáška Petra Uličného za účasti
vévody

A. z Valdštejna

Jezuitská kolej:

17:00 Otevření prostoru pro umění a odpočinek SOL, vernisáž výstavy
fotografky Ester Sabik a spisovatele Petra Borkovce

Arkádové nádvoří Valdštejnského zámku:

20:00 Nocturno - pěvecký sbor Foester

Sobota 28. 5. 2022

Valdštejnská lodžie:

10:20 Průvod družiny Albrechta z Valdštejna a jeho dvora lipovou alejí přes pěší
zónu na náměstí

Jezuitská kolej:

10:00 - 17:00 Balbineum otevírá - výtvarné a řemeslné dílny

Valdštejnovo náměstí, nádvoří zámku, zámecký park:

10:00 – 17:00 Ležení valdštejnských vojsk, mušketýři, dobová hudba a tanec, hry, historické tržiště, ukázky starých řemesel, divadlo, pohádky, kejklíři...

10:00 Dva Kašpaři - divadlo Bořivoj, muzejní nádvoří

11:00 Příjezd a přivítání Albrechta z Valdštejna purkmistrem města, městskou radou a hosty

13:00 Bedřich a jeho tetička – divadlo Bořivoj, muzejní nádvoří

13:40 přehlídka vojenských oddílů, náměstí

14:00 Šípková Růženka – Vít'a Marčík, zámecký park

14:20 hudba a tanec, náměstí u kašny

14:40 šerm, náměstí u kašny

15:00 Kdekrademor – Notdis Turnov, muzejní nádvoří (autorská inscenace na motivy novel G. Boccacia, která kombinuje principy pouličního divadla a commedie dell'arte)

16:00 přehlídka vojenských oddílů, náměstí

16:30 Dva Kašpaři - divadlo Bořivoj, muzejní nádvoří

17:30 Robinson Crusoe – Vít'a Marčík, zámecký park

18:30 Smrt ve službách loutkového divadla – divadlo Bořivoj, muzejní nádvoří

19:00 – 22:00 Posezení u košer vína s hudbou, Židovská 100, vstupné dobrovolné

20:00 Komentovaná večerní prohlídka synagogy - vstupné 150 korun, snížené 70 korun

VEČERNÍ PROGRAM

Žižkovo náměstí:

20:45 Shromáždění pochodňového průvodu

Zámecká zahrada:

21:00 Barokní zahradní slavnost s benátským ohňostrojem

Neděle 29. 5. 2022

Kostel sv. Jakuba, Jičín:

9:00 Zádušní mše

Arkádové nádvoří zámku

10:30 Diskuze Petra Uličného s Valdštejnem nad mapou Jičina

Valdštejnská lodžie:

14:00 - 16:00 Fantaskní vodní slavnosti v Lodžii - vstupné dobrovolné

Maloskalská
NOC
2022

SOBOTA 4. ČERVNA | MALÁ SKÁLA

Michal Hrůza & kapela Hrůzy
Walda Gang | Pokáč
Děda Mládek Illegal Band
Šimon Mikez | Ovčie Kiahne
Robin Mood | Vanity

Tradiční neckyáda.
Bohatý doprovodný program.
Začátek 14:00.

Předprodej vstupenek
v síti Ticketstream.

Maloskalský PIVOVAR

www.maloskalskanoc.cz

Jan Farkas

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj*